

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2020-2022
(skrajne daty)
 Rok akademicki 2021-2022

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych, w tym: przetoki
Kod przedmiotu*	ZPP –OiEPrz
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Uniwersytet Rzeszowski, Kolegium Nauk Medycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk o Zdrowiu, Zakład Pielęgniarstwa i Zdrowia Publicznego
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów	Studia II stopnia
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne (ST)
Rok i semestr/y studiów	Rok II, semestr III
Rodzaj przedmiotu	Zaawansowana praktyka pielęgniarska (kierunkowy)
Język wykładowy	Polski
Koordynator	Dr n. o zdr Zdzisława Chmiel
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykłady - dr n. zdr Zdzisława Chmiel, 2. Ćwiczenia audytoryjne - dr n. zdr Zdzisława Chmiel, 3. Ćw./MCSM - dr n. zdr Zdzisława Chmiel 4. Zajęcia praktyczne: nie dotyczy 5. Praktyki zawodowe – nie dotyczy

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.		Sem.	ZP	PZ.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
				Ćw. lab.	Ćw./ MCSM					
III	15	10			5					3

Ćw./MCSM – ćwiczenia laboratoryjne w Monoprofilowym Centrum Symulacji Medycznej

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny) – egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

1. Treści z zakresu nauk podstawowych realizowanych na studiach I stopnia, w tym:
 - anatomia i fizjologia (budowa i funkcjonowanie poszczególnych układów i narządów),
 - patologia (przyczyny, mechanizmy powstawania i rozwoju zaburzeń chorobowych, a także ich skutki),
2. Treści z zakresu podstaw opieki pielęgniarskiej, realizowanych na studiach I stopnia, w tym:
 - podstaw pielęgniarstwa (identyfikacja pojęć z zakresu pielęgniarstwa, rozumienie funkcji zawodowych pielęgniarki, rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjentów, rozumienie procesu pielęgnowania, jako metody pracy pielęgniarki),
 - badań fizykalnych (umiejętność przeprowadzenie kompleksowego badania podmiotowego i przedmiotowego pacjenta, adekwatnie do jego wieku, jako element gromadzenia informacji o stanie zdrowia podopiecznego),
3. Treści nauk z zakresu opieki specjalistycznej, realizowane na studiach I stopnia, w tym choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne, pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia, pielęgniarstwo opieki długoterminowej, neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, onkologia i pielęgniarstwo onkologiczne, opieka paliatywna (znajomość etiopatogenezy, objawów klinicznych, przebiegu, zasad diagnostyki, leczenia, rokowania, następstw i zasad opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach)

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	<p>Przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej:</p> <ul style="list-style-type: none">• specyfiki stomii odbarczających na przewodzie pokarmowym i układzie moczowym oraz stomii odżywczych;• zasad i metod wytwarzania stomii odbarczających i odżywczych;• wskazań do wytworzenia przetok żywieniowych i odbarczających (jelitowe, moczowe);• rozpoznawania powikłań funkcjonowania wytworzonych stomii odbarczających i odżywczych,• zadań pielęgniarki w opiece nad pacjentem z wyłonioną stomią jelitową, przetoką moczową oraz stomią odżywczą,
C ₂	<p>Przygotowanie studenta, w zakresie umiejętności, do profesjonalnej realizacji zadań wobec pacjenta z wytworzoną stomią odbarczającą lub odżywczą, planowania, realizowania i oceniania podejmowanych działań na rzecz podopiecznego:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie merytoryczne i praktyczne do samodzielnego wykonywania czynności zawodowych, w tym doboru metod i środków do zaopatrzenia przetok; • przygotowanie do gromadzenia potrzebnych informacji, dotyczących indywidualnej opieki nad pacjentem z wyłonioną przetoką odbarczającą oraz wytworzoną przetoką odżywczą, przetwarzania ich i wnioskowania oraz aktywnego uczestnictwa w dyskusji, z adekwatny; • przygotowanie merytoryczne i praktyczne do samodzielnego wykonywania zadań niezbędnych dla zapewnienia profesjonalnej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z wyłonioną przetoką odbarczającą oraz wytworzoną przetoką odżywczą, a także współpracy w interdyscyplinarnym zespole terapeutycznym; • przygotowanie merytoryczne i praktyczne do samodzielnego rozwiązywania problemów zdrowotnych pacjenta ze stomią odżywczą i odbarczającą; • przygotowanie do merytoryczne i praktyczne do samodzielnego prowadzenia dokumentacji medycznej odzwierciedlającej zakres realizowanej opieki nad pacjentem z wyłonioną przetoką odbarczającą oraz wytworzoną przetoką odżywczą.
C3	Uwrażliwienie studenta na profesjonalne wykonywanie czynności zawodowych oraz kształtowanie postawy studenta do pogłębiania wiedzy z zakresu pielęgnowania pacjenta ze stomią jelitową.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student zna i rozumie zasady oceny funkcjonowania przetoki jelitowej i moczowej oraz ich powikłań.	B.W42
EK_02	Student zna i rozumie zasady przygotowania pacjenta z przetoką jelitową i moczową oraz jego rodziny do samoobserwacji i samoopieki oraz zasady doboru sprzętu stomijnego i jego refundacji.	B.W43
EK_03	Student potrafi stosować nowoczesne techniki pielęgnacji przetok jelitowych i moczowych.	B.U43
EK_04	Student potrafi przygotowywać pacjenta ze stomią do samoopieki i zapewniać doradztwo w doborze sprzętu stomijnego.	B.U44
EK_04	Student jest gotów do formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	K.02

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Najczęstsze przyczyny i wskazania do wyłonienia stomii odbarczającej (jelitowej, moczowej), ich rodzaje, klasyfikacja i kryteria.
Rodzaje oraz najczęstsze przyczyny i wskazania do wyłonienia stomii odżywczych. Zasady żywienia drogą stomii odżywczych (gastrostomia, jejunostomia).
Założenia teoretyczne opieki nad pacjentem z przetoką - Model opieki, z uwzględnieniem protokołu ERAS w okresie okołoperacyjnym.
Potencjalne powikłania ogólne (psychosocjalne, seksualne, metaboliczne) w opiece nad pacjentem ze stomią.
Potencjalne powikłania miejscowe (chirurgiczne i dermatologiczne) w opiece nad pacjentem ze stomią.
Rodzaje sprzętu stomijnego do zaopatrzenia przetoki jelitowej/ moczowej, zasady stosowania, refundacja NFZ.
Zasady edukacji pacjenta z wytworzoną stomią, grupy wsparcia chorych ze stomią.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
ĆWICZENIA
Zasady oceny prawidłowości funkcjonowania stomii – zasady badania pacjenta ze stomią, ocena skóry wokół przetoki z zastosowaniem skal, ocena żywotności stomii.
Planowanie opieki pielęgniarskiej nad pacjentem oraz jego rodziną, w poszczególnych etapach przygotowania do życia ze stomią.
Rozwiązywanie problemów zdrowotnych związanych z powikłaniami wynikającymi z wytworzonych stomii. Piodermia zgorzelinowa jako rzadka przyczyna owrzodzenia wokół przetoki.
Prowadzenie edukacji pacjenta ze stomią oraz jego rodziny w zakresie zasad samoopieki, w tym doboru sprzętu stomijnego oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych (powikłania). Wykorzystywanie w procesie edukacji pacjenta pozytywnych aspektów życia ze stomią.
ĆWICZENIA - MCSM
Wybrane elementy opieki pielęgniarskiej nad pacjentem ze stomią – edukacja i przygotowanie do samoopieki.

3.4 Metody dydaktyczne

Np.:

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość
 Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

Metoda dydaktyczna	Forma zajęć
Wykład konwencjonalny z prezentacją multimedialną	W
Wykład konwersatoryjny	W
Dyskusja dydaktyczna	Ćw.; Ćw./MCSM,
Ćwiczenia w grupach	Ćw.; Ćw./MCSM
Interpretacja tekstów źródłowych	W; Ćw.
Próba pracy	Ćw./MCSM
Studium przypadków	Ćw.; Ćw./MCSM
Zadanie praktyczne	Ćw./MCSM
Realizacja procedur	Ćw./MCSM

W- wykład, Ćw. – ćwiczenia audytoryjne, Ćw./MCSM – ćwiczenia laboratoryjne w Monoprofilowym Centrum Symulacji Medycznej, PZ – praktyka zawodowa

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
B.W ₄₂ ; B.W ₄₃	EGZAMIN– TEST PISEMNY	W
B.U ₄₃ ; BU ₄₄	KOLOKWIMUM ZALICZENIOWE – TEST PISEMNY EGZAMIN– TEST PISEMNY	Ćw.
BU ₄₄ ; K.02	ZADANIE PRAKTYCZNE PRÓBA PRACY – STUDIUM PRZYPADKU W WARUNKACH SYMULOWANYCH REALIZACJA PROCEDUR OBSERWACJA PRACY I POSTAWY STUDENTA	Ćw./MCSM

4.2 WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU (KRYTERIA OCENIANIA)

- Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie zaliczeń, zgodnie z podanymi kryteriami, z poszczególnych form zajęć dydaktycznych, realizowanych w ramach przedmiotu, a w szczególności uzyskanie zaliczenia przypisanych efektów uczenia się.
 - Wykład - zaliczenie
 - Obecność na zajęciach 100% [wg. listy obecności]
 - Ćwiczenia audytoryjne – zaliczenie z oceną - średnia ważona: ocena z zaliczenia efektów uczenia się (80%), ocena z opracowanego programu edukacyjnego (20%).
 - Obecność na ćwiczeniach 100% [wg. listy obecności],

- Opracowanie programu edukacyjnego dla pacjenta ze stomią jelitową lub urostomią w zakresie samo pielęgnacji i samo opieki.
 - Kryteria oceny opracowania:
 - trafność doboru treści: od 0 pkt. do 6 pkt.
 - treści odzwierciedlają aktualny stan wiedzy w danym zakresie: od 0 pkt. do 3 pkt.
 - poprawna terminologia i język: od 0 pkt. do 3 pkt.
 - zacytowane pozycje piśmiennictwa polskiego i zagranicznego związane są z omawianym zagadnieniem: od 0 pkt. do 3 pkt.
 - maksymalna ilość pkt. – 15; - minimalna ilość pkt. – 9, tj. 60% pozytywnych odpowiedzi
 - Zakres ocen:
 - _5,0 – 15 pkt.
 - _4,5 – 14 pkt.
 - _4,0 – 13 pkt.
 - _3,5 – 12 pkt. – 11 pkt.
 - _3,0 – 10 pkt. – 9 pkt.
 - _2,0 – 8 pkt. – 0 pkt.

- Uzyskanie zaliczenia z przypisanych efektów uczenia się w zakresie umiejętności:

- Forma pisemna – test wiedzy jednokrotnego wyboru
- Liczba pytań na każdy efekt uczenia się – 10
- Czas przewidziany na udzielenie odpowiedzi 20 min (1 min. na każde pytanie)
- Punktacja- za każde pytanie student może uzyskać następującą ilość punktów:
 - udzielenie poprawnej odpowiedzi – 1 pkt.
 - udzielenie błędnej odpowiedzi – 0 pkt.
- Kryterium uzyskania zaliczenia z poszczególnych efektów uczenia się:
 - uzyskanie min. 5 pkt. tj. 50% pozytywnych odpowiedzi na poszczególne pytania weryfikujące znajomość danego efektu kształcenia.
- Kryterium uzyskania oceny z całości weryfikowanych efektów uczenia się, pod warunkiem uzyskania przez studenta zaliczenia poszczególnych efektów uczenia się:
 - maksymalna ilość pkt. – 20 - minimalna ilość pkt. - 12

- Zakres ocen:

- _5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100%
- _4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92%
- _4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84%
- _3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76%
- _3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68%
- _2,0 - student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 0%-59%

- **Ćwiczenia laboratoryjne w MCSM - zaliczenie z oceną**

- Obecność na ćwiczeniach 100% [wg. listy obecności],
- Uzyskanie zaliczenia z przypisanych efektów uczenia się, zgodnie kryteriami oceny umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych

■ Egzamin końcowy – ocena

• Warunki dopuszczenia do egzaminu:

- Uzyskanie pozytywnego zaliczenia z wykładów, ćwiczeń audytoryjnych, ćwiczeń laboratoryjnych w MCSM.

• Kryteria egzaminu końcowego:

- Uzyskanie zaliczenia z przypisanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności:

- Forma pisemna – test wiedzy jedno lub i wielokrotnego wyboru

- Liczba pytań na każdy efekt uczenia się – 10

- Czas przewidziany na udzielenie odpowiedzi 40 min (1 min. na każde pytanie)

- Punktacja- za każde pytanie student może uzyskać następującą ilość punktów:

* W odniesieniu do pytań jednokrotnego wyboru:

- udzielenie poprawnej odpowiedzi – 2 pkt.

- udzielenie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi na dane pytanie – 0 pkt.

* w odniesieniu do pytań wielokrotnego wyboru:

- udzielenie poprawnej, kompletnej odpowiedzi (uwzględniając przyjętą ilość poprawnych odpowiedzi w danym pytaniu - wielokrotność), bez zaznaczenia odpowiedzi niepoprawnej – 2 pkt.

- udzielenie poprawnej, ale niekompletnej odpowiedzi (uwzględniając przyjętą ilość poprawnych odpowiedzi w danym pytaniu - wielokrotność), bez zaznaczenia odpowiedzi niepoprawnej – 1 pkt.

- udzielenie odpowiedzi mieszanej tj. częściowo poprawnej, jak i częściowo niepoprawnej (uwzględniając przyjętą ilość poprawnych odpowiedzi w danym pytaniu - wielokrotność) – 0 pkt.

- udzielenie odpowiedzi niepoprawnych (uwzględniając przyjętą ilość poprawnych odpowiedzi w danym pytaniu - wielokrotność) – 0 pkt.

- Kryterium uzyskania zaliczenia z poszczególnych efektów uczenia się:

- uzyskanie min. 12 pkt. tj. 60% pozytywnych odpowiedzi na poszczególne pytania weryfikujące znajomość danego efektu kształcenia.

- Kryterium uzyskania oceny z całości weryfikowanych efektów uczenia się, pod warunkiem uzyskania przez studenta zaliczenia poszczególnych efektów uczenia się::

- maksymalna ilość pkt. = 80 - minimalna ilość pkt. = 48

- Zakres ocen:

_5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100%

_4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92%

_4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84%

_3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76%

_3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68%

_2,0 - student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 0%-59%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30 godz.
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10 godz.
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	35 godz.
SUMA GODZIN	75 godz.
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Banasiewicz T., Krokowicz P., Szczepkowski M. (red.): Stomia. Prawidłowe postępowanie chirurgiczne i pielęgnacja. Termedia. Poznań 2014. 2. Kózka M., Bielecki K.: Model opieki nad pacjentem ze stomią. Rekomendacje Polskiego Klubu Koloproktologii. Medycyna Praktyczna. Chirurgia 2003; 3 / 48 – 52. [https://www.termedia.pl/Model-opieki-nad-pacjentem-ze-stomia,8,841,0,0.html] 3. Pikor K. Pielęgnowanie chorego z urostomią. Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne. 2008; 1: 21–25. [https://www.termedia.pl/Pielegnowanie-chorego-z-urostomia,50,10149,1,0.html] 4. Bazaliński D., Barańska B.: Najczęstsze problemy w opiece nad pacjentem z gastrostomią odżywczą – doświadczenia własne. Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne. 2009; 3; 81-88 [https://www.termedia.pl/Najczestsze-problemy-pielegnacyjne-w-opiece-nad-pacjentem-z-gastrostomia-odzywcza-8211-doswiadczenia-wlasne,50,13433,1,0.html]
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szewczyk M.T., Jawień A. (red.): Leczenie ran przewlekłych. Wyd.2 uzupeł. PZWL. Warszawa. 2012. ➤ Szczepkowski M., Niemirowicz Szczytt M.: Powikłania stomii jelitowych – leczenie chirurgiczne. Gastroenterologia Polska. 2009; 2: 183 – 188

- Cierzniaowska K. Urostomia-zmiany skórne wokół przetoki. Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne 2008; 4: 136-138.
- Deptała A., Wojtukiewicz M.Z. (red.): Rak jelita grubego. Termedia. Poznań 2012
- Kózka M., Bazaliński D.: Zastosowanie systemu wspierająco-uczącego w opiece nad chorym z przetoką jelitową. Problemy Pielęgniarstwa 2010; 3: 337 – 341.
- Bazaliński D., Kaczmarska D.: Stomia jelitowa w praktyce pielęgniarstwa, wskazania do wyłonienia i powikłania stomii. /w/ Kachaniuk H. (red.): Pielęgniarska opieka nad osobami starszymi. Raabe. Warszawa 2009; 10 – 35
- Żylicz Z., Krajnik M.: Sok z żurawin w zapobieganiu i leczeniu zakażeń dróg moczowych u chorych terminalnych. Czy mamy wystarczające dowody, aby wierzyć w jego skuteczność? Polska Medycyna Paliatywna; 2002; 1: 85-88.
- Cierzniaowska K., Szewczyk M.T., Cwajda J. i wsp.: Wybrane procedury w opiece okołoperacyjnej nad chorym ze stomią. Przewodnik Lekarza 2005; 2: 87-92.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej